

JUČER JE U ZAGREBU UMRO VELIKAN HRVATSKOGA GLUMIŠTA FABIJAN ŠOVAGOVIĆ

BORIO SE ZA OBIČNOG, BRIGAMA PRITISNUTOG ČOVJEKA

Prestalo je kucati srce jednog od ponajboljih hrvatskih glumaca u proteklom stoljeću, srce Fabijana Šovagovića. Nakon duge i teške bolesti, velikan hrvatskoga glumišta umro je jučer ujutro u sanatoriju na zagrebačkom Gornjem gradu, u kojem je boravio nešto kraće od godine dana. Posljedni ispraćaj legendarnog glumca bit će u četvrtak na zagrebačkom groblju Mirogoj.

Rođen je 4. siječnja 1932. godine u selu Ladimirevcima kraj Valpova. U Osijeku je završio srednju školu građevinskog smjera i nekoliko je mjeseci radio kao građevinski tehničar. Ujesen 1953. godine upisuje studij glume na Akademiji kazališne umjetnosti u Zagrebu. Diplomirao je 1957. godine i odmah postaje članom Zagrebačkog dramskoga kazališta. Početkom 1965. napušta to kazalište i postaje slobodnim umjetnikom. Ujesen 1966. postaje članom Drame HNK u Zagrebu, a onda

ponovo prelazi u status slobodnog umjetnika. Puno putuje s Teatrom u gostima, a od jeseni 1979. opet je članom Dramskega kazališta »Gavella«.

Kazalištem se započeo baviti još kao srednjoškolac. Kao student statirao je u Krležinim dramama »U logoru« i »Golgota« u režiji Branka Gavella. Godine 1957. prvi put je igrao na filmu — bio je to »Svoga tela gospodar« Fedora Hanžekovića, a u svojoj dugoj karijeri snimio je sedamdesetak uloga: »Breza«, »Lisice«, »Događaj«, »Imam dvije mame i dva tate«, »Jad«, »Novinar«, »Ne naginji se van«, »Seljačka buna«... Na malom ekranu je ostvario također zapažene uloge: »Sam čovjek«, »Libar Marka Uvodića«, »Marija«, »Kuda idu divlje svinje«, »Prosjaci i sinovi«, »Punom parom«, »U registraturi«, »Seljačka buna«, »Zlatni mladić« i druge. Glumio je u tridesetak televizijskih drama.

U kazalištu čemo Fabija-

Ni u posljednjim godinama života nije se predavao

na Šovagovića pamtili po nizu uloga: »Mrtvački ples«, »Odmor za umorne jahače«, »Emigranti«, »Čaruga«, monodrama »Đuka Begović«. S kćeri Anjom Šovagović odigrao je i »Kralja Leara« u DK »Gavella«.

Godine 1977. Fabijan Šovagović objavio je i knjigu »Glumčevi zapisi«, a potom i dramu »Sokol ga nije volio« (1982). Zaigrao je i glavnu ulogu u toj predstavi koja je bila velikim hitom sredinom osamdesetih u »Gavelli«. Javnost je tu dramu doživljavala kao autobiografsku, a režirao je Božidar Vilić. Šovagović bio je nevjerojatno energičan i strastven glumac. Sve što je radio na sceni i pred kamerama teško je bilo razlikovati od stvarnosti, jer Šovagovića je upravo nosila stvarnost, istinska emocija. Nije mu bila dovoljna gluma, zato je i pisao. Kazalište je shvaćao kao totalnu umjetnost u kojoj je najvažniji čovjek. Za tog se običnog, brigama pritisnutog čovjeka borio u svojim kreacijama.

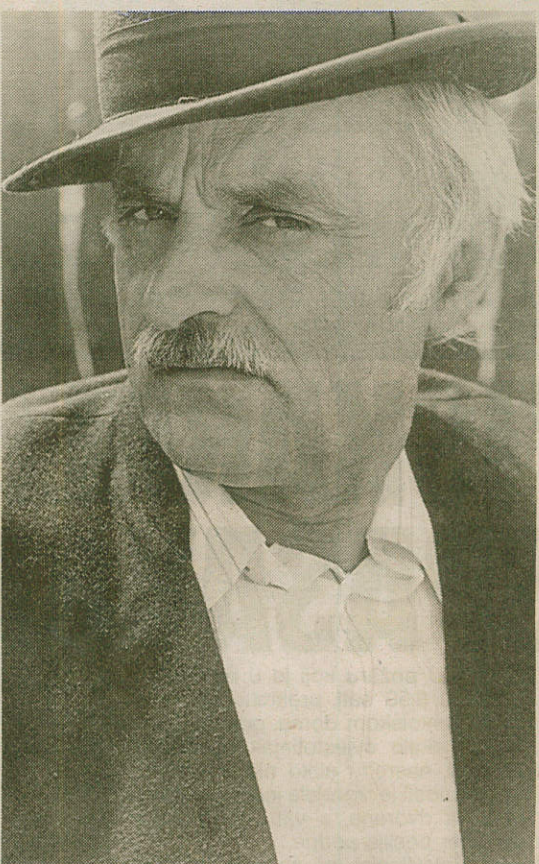
»Šovagović je neiscrpni

● Šovagović bio je nevjerojatno energičan i strastven glumac. Sve što je radio na sceni i pred kamerama teško je bilo razlikovati od stvarnosti, jer je njega upravo nosila stvarnost, istinska emocija. ● Posljednju godinu života proveo je u sanatoriju ● Sprovod je u četvrtak na zagrebačkom groblju Mirogoj

izvor talenta i energije iz kojeg se, ovisno o mnogim ličnim i radnim okolnostima, grabi velikom ili manjom mjerom. Budući da mu nikada nije bio problem kako, već se zarana počeo pitati zašto«, piše o njemu Georgij Paro. Već na početku svratio je pozornost na sebe simptomatičnom anegdotom. Trebao je zaigrati posve malu ulogu Jože Svetoga u »Brezi«, no bio je toliko snažan i izražajan da je ta uloga proširena i postala je amblematska za taj film.

Bolest je Fabijana Šovagovića načela na poslu. Prvi od šest moždanih udara doživio je 1989., a kobni drugi, nakon kojega se više nije uspio oporaviti, krajem ljeta ratne 1991. godine. Vidjevši na snimku kako je razrušena njegova Slavonija, njegov mozak to nije mogao pojmiti i odonda polako je nestajao. Evo naposljetku što odgovara na pitanje Borbeni Vladovića o svom eventualnom nasljedniku: »Nema nasljednika već dugo. Ne igraju ljudi za nasljednike. Ja sam imao svoje nasljednike; i Peru Kvirgića, Svena Lastu, to su moji sljedbenici, nekakvi prijatelji, kako bih rekao ne prisni, ali su bili doticajna linija mog interesa. Oni su me ispravljali«, rekao je Fabijan Šovagović.

Željimir Ciglar

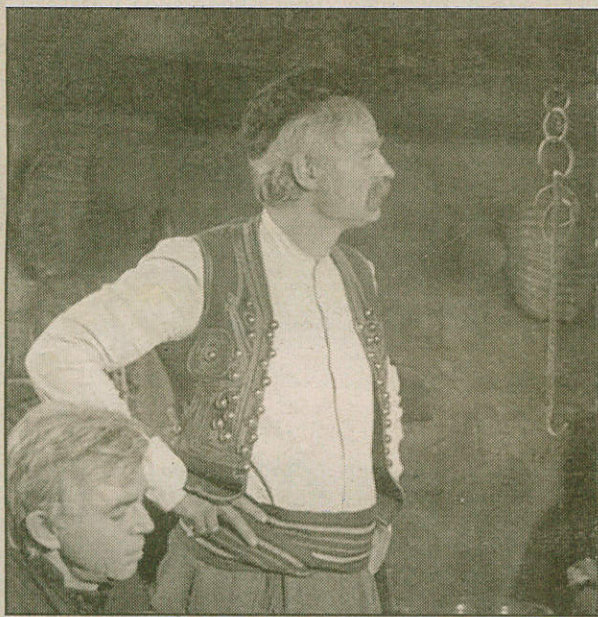

MOĆNA I PLODNA LOZA ŠOVAGOVIĆEVIH

Gluma jača od očeve volje

Loza Šovagovićevih je vrlo brojna i umjetnički vrlo moćna. Anja Šovagović starija je kći, pred njom je bila lijepa čelistička karijera, ali je usprkos očevu protivljenju izabrala glumu umjesto čela. Kad je još bila u trećem razredu srednje škole, Zlatko Vitez joj je ponudio ulogu zajedno s ocem. Fabijan Šovagović nije želio da njegova kći glumi, pa je uvjetovao svoje igranje njezinim neigranjem, no Vitez je tada Šovi kazao neka onda on ne igra u »Olujku«. Tako su prvi put otac i kći zaigrali zajedno. Poslije su igrali i u »Kralju Learu«. Anja je zablistala prije nekoliko godina u Bogoti u predstavi »Tri sestre«. Udala se za glasovitoga glumca Dragana Despota. On je pak protekle sezone ostvario nekoliko zavidnih uloga i možda jednu od najboljih u karijeri: naslovnu ulogu Hasanage u režiji Marina Carića u HNK-u.

Najmlađi iz loze Šovagovićevih je Filip koji je naslijedio očeve gene kad je posrijedi gluma, ali i pisanje. Filip je napisao drame »Cigla« i »Ptice«, koje su praiždene u HNK-u Split i lanjske i ove godine, a igraju se i po svijetu s velikim uspjehom. Filip se bavi i režijom. I Šovagovića žena Maja također je u umjetničkim vodama, već niz godina vodi prestižnu galeriju »Šovagović« u Tkalcicevoj ulici. (žc)

Uloga u tv-seriji »Prosjaci i sinovi«

REDATELJ BRANKO SCHMIDT BIO JE SVJEDOK KOBNOGA DRUGOG ŠOVAGOVIĆEVA MOŽDANOG UDARA

STRADAO ŽELEĆI POMOĆI SLAVONIJI

Redatelj Branko Schmidt usko je bio povezan s Fabijanom Šovagovićem. Njegov debitantski dugometražni igrani film upravo je Šovagovićeve drama »Sokol ga nije volio«, a pokojni glumac nastupio je i u njegovu drugom filmu »Đuka Begović«. Osobno prijateljstvo nastavljeno je i izvan velikoga platna, Schmidt je zadnji put posjetio Šovagovića prije desetak dana, a poslovna suradnja sigurno bi bila i bogatija da se ni ne dogodio kobni drugi moždani udar, kojega se redatelj s tugom prisjetio jučer.

— Sreli smo se koncem ljeta i on mi je prigovorio kako sam u Slavoniju mogao ići kada je trebalo fehtat novce za film, a sada kada padaju granate, sada u Zagrebu pijem špricere. Tada smo odlučili nešto napraviti i mi smo bili prva filmska ekipa koja je otišla na bojišnicu. On je išao po rovovima i recitirao pje-

сме vojnicima, koji nisu mogli vjerovati da je to Fabijan Šovagović. Mislili su da je to njegov dvojnik. I kada smo bili u Osijeku na srušenome mostu, Šova je recitirao a počele su oko nas padati granate. Preplašili smo se i pobjegli u hotel u Našice. Šova je bio u užasnom šoku zbog toga događaja.

Iako su opazili da je postao neobično tih, isprva ni Schmidt ni ostatak ekipe nisu pomišljali da bi Šovagoviću moglo biti toliko loše, pa su nastavili ići za svojim poslom.

— Negdje u četiri ujutro čuo sam grebenje po vratima i kad sam ih otvorio vidio sam ga u pidžami. Jedva je mogao govoriti i kretati se, pa je potražio pomoć od mene. Hitno smo ga prevezli u Zagreb, gdje je ustanovljeno da je doživio moždani udar. Od toga se udara nikada nije oporavio — prisjetio se nemilog događaja Schmidt. (jj)

Schmidt i Šovagović na snimanju filma »Sokol ga nije volio«